

Rozvojový plán obce Polomka

2024 - 2030

v rámci Národného projektu Rozvojové tímy I. podporeného

Európskym sociálnym fondom+

Verzia 1.0

Obsah rozvojového plánu obce

1 Úvod	str.3
1.2 Prezentácia obce a jej základné údaje	str.4
1.3 História obce	str.4
1.4 Prírodné pomery	str.5
1.5 Kvalita životného prostredia	str.5
1.6 Ochrana ovzdušia	str.6
1.7 Odpadové hospodárstvo	str.6
1.8 Obyvateľstvo – demografická štruktúra (pohlavie, národnosť)	str.6
1.9 Služby	str.7
1.10 Zamestnanosť	str.8
1.11 Školstvo, vzdelanie a sociálna oblasť	str.8
2 Zapojenie verejnosti do prípravy RPO prostredníctvom komunitných fór a fókusových skupín	str.9
3 Analytická časť	str.12
Analýza súčasného stavu	str.12
SWOT analýzy	str.15
4 Strategická časť	str.20
Vízia, ciele a priority	str.20
5 Programová časť	str.21
Opatrenia a plánované projekty	str.21
6 Realizačná časť	str.24
6.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO	str.24
6.2 Finančný plán	str.26
7 Monitorovanie a hodnotenie	str.27
8 Záver	str.28
Zoznam literatúry a použitých skratiek	str.30

1 Úvod

Obec Polomka aktívne pracuje na zlepšení všetkých oblastí života svojich občanov. Okrem zabezpečenia technickej a rozvoja občianskej vybavenosti je obec tiež zapojená do Národného projektu Rozvojové tímy I. (ďalej NP RT I.), a to s účinnosťou od 7. septembra 2023. Cieľom projektu je zabezpečiť vzájomnú previazanosť tzv. mäkkých aktivít v oblasti vzdelávania, bývania, zamestnanosti a protirómskeho rasizmu s tzv. tvrdými aktivitami, zameranými na nevyhnutné infraštruktúrne opatrenia a investície potrebné na zlepšenie životnej úrovne celej obce (napr. výstavba a rekonštrukcia vodovodov a kanalizácie, budovanie a správa ciest, rekonštrukcia čističky odpadových vôd. (ďalej ČOV). K povinným členom Rozvojového tímu (ďalej RT), ktorí okrem kvalifikačných predpokladov musia spĺňať aj podmienku bezúhonnosti, patria: Rozvojový pracovník plánovania, Sociálny pracovník, Rozvojový pracovník pre pracovné poradenstvo, Rozvojový pracovník pre mládež, Rozvojový pracovník pre bývanie, Nenementorka a Nene.

RT sa podieľa na príprave a vyhotovení Rozvojového plánu obce (ďalej RPO), ktorý je komplexným a strategickým dokumentom identifikujúcim potreby obce, stanovuje ciele a stratégie na zlepšenie životných podmienok obyvateľov a rozvoj obce ako celku. Tvorbe tohto dokumentu predchádzalo mapovanie, z ktorého vznikli demografické údaje o počte obyvateľov, údaje v oblasti vzdelania, bývania a zamestnania.

RPO vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje ich predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami na jej zabezpečenie. Konceptne a systémovo analyzuje súčasnosť a určuje budúcnosť rozvoja spolu s plánovanými investičnými projektami a finančným plánom na ich zabezpečenie. Súčasťou rozvojového plánu obce je aj akčný plán v prílohe tohto dokumentu. Veríme, že dokument prispeje k naplneniu strategických cieľov obce Polomka a že bude plnohodnotným dokumentom k činnostiam, ktoré prispejú k rozvoju našej obce.

Spracoval: Ing. Roman Porhajaš a členovia NP RT I. Polomka.

1.2 Prezentácia obce a jej základné údaje

Tabuľka č.1: Prezentácia obce

Názov:	Rozvojový plán obce Polomka 2024 – 2030
Územné vymedzenie:	obec Polomka
Územný plán obce:	Áno
Prvá písomná zmienka:	1525
Dátum schválenia RPO:	15.7.2024
Dátum platnosti:	15.7.2024
Publikovaný verejne:	18.7.2024
Vypracoval:	Ing. Roman Porhajaš a členovia Rozvojového tímu v rámci NP RT I.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č.2: Základné údaje obce

Samosprávny kraj:	Banskobystrický
Okres:	Brezno
Región:	Horehronie
Nadmorská výška stredu obce:	628 m n m.
Rozloha katastra:	10,29 km ²
Počet obyvateľov: k 31.5.2024	2860
Starostka obce:	PhDr. Magdaléna Melagová

Zdroj: Matričný úrad obce, vlastné spracovanie

1.3 História obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1525, keď "obyvateľ Polomky Alex nechcel predať syr Konôpkovi z Brezna za nehodnotnú mincu". Viac správ o Polomke sa zachovalo až od polovice 16. storočia, keď tu žilo prevažne roľnícke a pastierske obyvateľstvo. Dejiny Polomky sú úzko späté s hradom Muráň a s muránskym panstvom. Počet obyvateľov Polomky vzrástol od roku 1551 do roku 1605 z 9 rodín na 37. Prvé správy o cirkevnej organizácii poznáme zo 16. storočia, keď stál v Polomke drevený kostol. Naproti fare stála škola,

postavená bola z dreva a mala dve miestnosti. Prvá zmienka o učiteľovi sa zachovala z roku 1701. Prví obyvatelia sa zaoberali predovšetkým pastierstvom oviec a ich produkty tvorili základ potravy obyvateľstva. Vzhľadom na vlhké podnebie, krátke vegetačné obdobie a neúrodné pôdy, pestovali sa v Polomke z poľnohospodárskych plodín predovšetkým krmoviny.

Nepriaznivé ekonomické pomery na začiatku 20. storočia citeľne zasiahli chudobné Horehronie i samotnú Polomku. Začalo sa vysťahovalectvo do Austrálie, Francúzska a do Ameriky. Prvá svetová vojna Polomku priamo nezasiahla, no zhoršila už aj tak biedny život obyvateľov. Po vojne sa bieda ešte naďalej prehlbovala. Počas SNP patrila Polomka medzi povstalecké obce. Po 2. svetovej vojne zaznamenala všestranný rozmach, najmä vo výstavbe rodinných domov a bytov. V roku 1976 bol vybudovaný Drevokombinát - závod na spracovanie drevnej hmoty a výrobu drevárskych výrobkov. Rast zaznamenalo aj poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. Prevažne s dobrovoľnou pomocou občanov sa v obci postavili mnohé stavby, ktoré obyvateľom Polomky slúžia dodnes - základná škola, materská škola, kultúrny dom, požiarna zbrojnica, dve budovy zdravotného strediska s piatimi ambulanciami, farský úrad, dom smútku, športový štadión, čerpacia stanica pohonných hmôt.¹

1.4 Administratívne členenie, geografická poloha a prírodné pomery

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Polomka do okresu Brezno a je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Nadmorská výška obce je 628 m n.m. Celková výmera územia obce je 94,02 km². Hustota obyvateľstva na km² 32,21 (podľa zdroja: ŠÚ SR). Horehronská obec leží na pravom brehu Hrona, asi 20 km východne od Brezna. Rozprestiera sa na južnom úpätí Nízkych Tatier a ich styku s Veporskými vrchmi. Územie na pravom brehu Hrona leží v ochrannom pásme NP Nízke Tatry, ľavý breh zasa v ochrannom pásme NP Muránska planina. Stredom obce prechádza cesta I/66 z Brezna do Červenej Skaly, južným okrajom obce železničná trať Banská Bystrica – Červená Skala.²

1.5 Kvalita životného prostredia

Kvalita životného prostredia je kľúčová pre existenciu ľudstva. Európska únia sa sústreďuje na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie a napravovanie

¹ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Polomka, SCARABEO-SK, 2016, str. 13
https://www.polomka.sk/modules/file_storage/download.php?file=010f0470%7C411&inline=1

² Taktiež, str. 14

minulých škôd. Šiesty environmentálny akčný program s názvom Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba vymedzuje ciele ako zmena klímy, ochrana prírody, zdravie a správne využívanie zdrojov. Obce sú kľúčovým prvkom v napĺňaní týchto cieľov. V obci Polomka sú najväčšou záťažou na životné prostredie nelegálne skládky komunálneho odpadu.

1.6 Ochrana ovzdušia

Zákon č. 478/2002 Z. z. zohľadňuje dôležitosť ochrany ovzdušia v obci pred znečistením. Vymedzuje znečisťujúce látky, zdroje znečistenia a zodpovednosti jednotlivcov aj firiem. Veľké zdroje znečistenia, s tepelným výkonom 50 MW a viac, ovplyvňujú kvalitu ovzdušia najvýraznejšie. Avšak nielen priemyselné odvetvia, ale aj menšie zdroje prispievajú k celkovému znečisteniu. V obci Polomka nárast automobilovej dopravy zvyšuje záťaž na kvalitu ovzdušia, čím sa stáva jedným z významných zdrojov znečistenia.

1.7 Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania. Separovanie odpadu je v obci riešené už od r. 2001. Za pomoci eurofondov bol v r. 2012 vybudovaný nový zberný dvor a zakúpená potrebná technika.

1.8 Obyvateľstvo – demografická štruktúra (pohlavie, vek)

Tabuľka č.3.: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia, rok 2024

Muži	Ženy	Spolu
1402	1452	2854

Zdroj: Matričný úrad obec Polomka

V roku 2024 je populácia takmer rovnomerne rozdelená medzi mužov a ženy, s mierou prevahou žien. To naznačuje relatívne vyváženú štruktúru pohlaví v populácii. Proporcie pohlaví môžu ovplyvňovať rôzne faktory, vrátane demografických trendov a zdravotných podmienok.

Tabuľka č.4.: Štruktúra obyvateľstva podľa veku, rok 2024

Celkový počet obyvateľov obce Polomka	2860	% podiel obyvateľstva
0-6 rokov	217	8%
6-15 rokov	335	12%
15-60 rokov	1541	53%
60-80 rokov	650	23%
80 rokov a viac	118	4%

Zdroj: PHSR, vlastné spracovanie

Veková štruktúra obce naznačuje výhradné zastúpenie vekovej skupiny od 15 rokov do 60 rokov, čo je priaznivé pre sociálnu stabilitu a kontinuitu miestnych zvyklostí. Toto demografické rozloženie podporuje pracovnú silu a udržateľný rozvoj obce, pričom zabezpečuje dostatočný počet obyvateľov v produktívnom veku, ktorí môžu prispievať k ekonomickému rastu. Vzhľadom na uvedené faktory je dôležité podporovať politiku a iniciatívu, ktoré budú udržiavať alebo zvyšovať túto vekovú diverzitu, aby sa zaistila dlhodobá prosperita a rozvoj miestnej komunity.

1.9 Služby, zdravotníctvo a obchodná sieť

V obci pôsobia aj drobní živnostníci v oblasti poskytovania služieb pre občanov obce: potraviny, pohostinstvo, drogéria, textil, pohrebníctvo, kvetinárstvo a tradičná Polomská pekáreň. V obci je zabezpečená lekárska starostlivosť. Okrem toho sú k dispozícii remeselníci, ako stolári, murári a inštalatéri, ktorí poskytujú svoje služby nielen miestnym obyvateľom, ale aj širšiemu okoliu. Taktiež aj v ekonomicko-administratívnej oblasti, kde poskytujú služby účtovníci a daňoví poradcovia.

1.10 Zamestnanosť obyvateľov obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce Polomka pracuje prevažne v priemyselnej výrobe (Železiarne Podbrezová, a.s., Bohuš s.r.o.) dochádzajú denne za prácou. V drevárskej a lesnej výrobe (Lesy Slovenskej republiky, š.p., myWood Polomka Timber, s.r.o.) a poľnohospodárstve (Maja s.r.o. Polomka) a s ním súvisiacich službách. Ženy prevažne v samospráve a verejnej správe (školsťvo, zdravotníctvo) a službách, obchod, cestovný ruch a doprava. Viac ako 73 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce.

1.11 Školstvo, vzdelanie a sociálna oblasť

V obci sa nachádza materská škola, základná škola, špeciálna základná škola a súkromná základná umelecká škola. V obci pôsobí aj Centrum pre deti a rodiny.

Široká ponuka vzdelávacích možností pre mládež a absolventov ponúka blízke okresné mesto Brezno. S viacerými školami, z ktorých najvýznamnejšie sú Hotelová a Obchodná akadémia, Súkromná pedagogická škola a Stredná odborná škola techniky a služieb. Gymnázium v Brezne poskytuje študentom všeobecné vzdelanie s možnosťou študovať viaceré odbory s prípravou na vysokoškolské štúdium a kariéru vo viacerých oblastiach. Tak tiež aj Súkromné Gymnázium Železiarne Podbrezová a Stredná odborná škola hutnícka poskytuje nadštandardné vzdelanie s možnosťou duálneho vzdelávania. Žiaci špeciálnej základnej školy majú možnosť ďalej pokračovať v štúdiu na Strednej špeciálnej škole vo Valaskej.

Obec v rámci samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec plní funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok. Sociálna starostlivosť je občanom zabezpečená poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Brezne, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. V rámci sociálnej infraštruktúry je v obci detský domov na Dimitrovovej ulici a SNP s názvom Centrum pre deti a rodiny, v ktorom je umiestnených 18 detí a 20 detí je umiestnených v profesionálnych rodinách. Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám a občanom z rómskej komunity zvládnuť starostlivosť o seba a o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite.

Úlohou sociálneho pracovníka v obci Polomka je poskytovanie sociálnej pomoci pre jednot-

livcov a rodiny, ktoré sa dostali do nepriaznivej životnej situácie. Poskytuje základné informácie v krízových situáciách, zároveň poskytuje sociálnu intervenciu.

2. ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY RPO PROSTREDNÍCTVOM KOMUNITNÝCH FÓR A FOKUSOVÝCH SKUPÍN

Do prípravy a spracovania tohto Rozvojového plánu obce Polomka boli zapojení všetci členovia rozvojového tímu a členovia fokusovej pracovnej skupiny (ďalej len FS), ktorá pracovne zasadala štyrikrát v nasledovných termínoch: 06.03.2024, 13.03.2024, 20.03.2024, 03.04.2024.

Dôležitou súčasťou predprípravného procesu pri tvorbe RPO bola organizácia dvoch komunitných fór (ďalej len KF). Prvé KF sa uskutočnilo dňa 18.01.2024 a zúčastnilo sa ho 33 zástupcov samosprávy, verejnej a štátnej správy, školstva, zástupcov miestnej rómskej komunity a členovia RT v Polomke. Všetci zúčastnení boli oboznámení s cieľmi a významom NP RT I. pre obec Polomka. Druhé komunitné fórum sa uskutočnilo 28.02.2024 a zúčastnilo sa ho 58 obyvateľov celej sídelnej komunity obce Polomka, členovia Cestujúceho tímu v rámci NP RT I. a členovia RT v Polomke. Na oboch komunitných fórach boli prítomnými pomenované a identifikované problémy a navrhované riešenia v troch hlavných oblastiach: bývanie a infraštruktúra, zamestnanosť, vzdelanie a protirómsky rasizmus.

Pri príprave a spracovaní RPO zohrávala kľúčovú úlohu participácia verejnosti. Verejnosť bola zapojená formou diskusie, čo zabezpečilo relevantnosť a efektívnosť výsledného dokumentu. Konkrétne kroky zapojenia verejnosti boli nasledovné:

1) Pozvanie a účasť: Obyvatelia obce boli pozvaní na 1.KF a 2.KF, ktoré boli zorganizované za účelom identifikácie hlavných problémov obce. Na 2.KF boli pozvaní všetci obyvatelia obce, aby sa zabezpečilo, že sa do procesu budú môcť zapojiť ľudia z rôznych spoločenských a vekových skupín.

2) Identifikácia problémov: Počas KF obyvatelia diskutovali a identifikovali páľčivé problémy, ktorým obec čelí. Tieto diskusie poskytli cenné informácie o konkrétnych

potrebách a záujmoch komunity, čím sa zabezpečilo, že ďalšie kroky budú zamerané na riešenie skutočných problémov.

Výber hlavných členov fokusových skupín

Po KF boli vybraní hlavní členovia FS podľa oblastí záujmu. Títo ľudia mali v obci zastúpenie podľa rôznych oblastí, čo zabezpečilo široké spektrum názorov a skúseností. Výber účastníkov bol zameraný na zabezpečenie reprezentatívnosti rôznych sektorov a skupín v obci.

Fokusové skupiny

Fokusové skupiny sú efektívnym nástrojom na získavanie hĺbkových informácií a pochopenie názorov, potrieb a postojov rôznych skupín ľudí na konkrétne témy. Cieľom je získať kvalitné údaje, ktoré môžu byť použité na rozhodovanie, plánovanie a zlepšovanie rôznych oblastí, ako napríklad vzdelávanie, bývanie, infraštruktúra a sociálne služby. Organizujú sa vo forme riadených diskusií, ktoré moderuje facilitátor. Výsledkom týchto stretnutí je SWOT analýza za každú prezentovanú oblasť.

Tvorba SWOT analýz: Stretnutia FS sa konali s cieľom vytvoriť SWOT analýzy v konkrétnych oblastiach. SWOT analýzy sa zameriavajú na identifikáciu silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb v nasledovných oblastiach:

Bývanie: Diskusie sa zameriavali na dostupnosť a kvalitu bývania, problémy s infraštruktúrou a možnosti rozvoja nových bytových jednotiek.

Zamestnanie: Analyzovala sa situácia na trhu práce, dostupnosť pracovných miest, problémy spojené s nezamestnanosťou a možnosti na podporu podnikania a tvorby nových pracovných príležitostí.

Vzdelávanie: Skupiny sa venovali analýze kvality vzdelávacích inštitúcií, prístupnosti vzdelávania pre rôzne vekové skupiny a identifikovali potreby v oblasti vzdelávacích programov a iniciatív.

Protirómsky rasizmus: Diskutovalo sa o problémoch súvisiacich s diskrimináciou a rasizmom voči rómskej komunite, identifikovali sa spôsoby, ako zlepšiť vzťahy medzi komunitami a podporiť inklúziu a rovnosť.

Do procesu spracovania a pripomienkovania RPO boli zahrnutí všetci relevantní partneri aktívni v obci a všetci členovia RT. Táto spolupráca zabezpečila, že dokument reflektuje potreby a záujmy širokého spektra spoločenských a ekonomických subjektov.

Zoznam členov fokusovej skupiny

Členovia fokusových skupín zahŕňali zástupcov podľa oblasti záujmov, aby sa dosiahla, čo najväčšia diverzita názorov a skúseností.

Tabuľka č.5.: Zoznam členov fokusových skupín

Poradové číslo	Titul, meno a priezvisko	Oblasť záujmu, pozícia
1	Mgr. Matúš Mikloško	Riaditeľ ŠZŠ Polomka
2	Roman Kohút	zástupca rodičov, kontrolór
3	Ing. Stanislav Príboj	stavebný dozor
4	Michal Ondris	zástupca DHZ
5	Michaela Heretová	zástupkyňa MVO
6	Eduard Harvan	zástupca Rómov, člen MOaPS
7	Ing. Roman Porhajaš	člen RT, facilitátor
8	MVDr. Lucia Buvalová	veterinár
9	Mgr. Beáta Predajňová	zástupkyňa Sociálnej a zdravotnej komisie
10	Mgr. Tomáš Kováč	regionálny koordinátor NP RT I. v Polomke
11	Tereza Lilková	zástupca mládeže, študentka
12	Viera Vengerová	zástupkyňa seniorov, ekonómka
13	František Ďurčenka	zástupca seniorov, MVO a bývalý starosta
14	Jozef Buvala	zástupca obce pre technickú oblasť
15	Ivana Rozložná	riaditeľka MŠ
16	Štefan Harvan	zástupca Rómov, člen MOaPS

17	Jozef Gordulič	zástupca občanov
18	Mgr. Magdaléna Sviteková	riaditeľka ZŠ
19	Marcel Bučko	zástupca Rómov, podnikateľ
20	Roman Harvan	zástupca Rómov

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

Zapojením širokého spektra aktérov sa dosiahlo, že RPO je výsledkom participatívneho procesu, ktorý zohľadňuje rôznorodé potreby a ciele celej komunity. Týmto spôsobom sa zabezpečila vyššia akceptácia a podpora dokumentu zo strany verejnosti a socioekonomických partnerov.

3. ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza súčasného stavu

Tabuľka č.6.: Oblasť zamestnanosť/nezamestnanosť

Počet UoZ k 04/2024	z toho počet občanov			obyvatelia v produktívnom veku	počet nedis- ponibilných UoZ	počet dis- ponibil- ných
	ZŤP	mladiství	absol- ventí			
103	4	7	1	1787	29	74

Zdroj: Mesačná štatistika UPSVR za 04/2024

Podľa dostupných údajov zo štatistík ÚPSVaR počet evidovaných nezamestnaných je v počte 103. Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí. Skrytú nezamestnanosť, t. j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzač o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zníženou

pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní.

Obec sa aktívne zapojila do Národného projektu Podpora udržiavania pracovných návykov (PUPN 2), v ktorom sú zapojení štyria Rómovia. Do projektu Miestna občianska a preventívna služba (MOaPS) v počte 8 obyvateľov, z toho 7 rómskych. Tieto iniciatívy sú však časovo obmedzené a nepredstavujú trvalé riešenie na zabezpečenie stabilného uplatnenia sa na trhu práce. V obci je zamestnaných 6 rómskych obyvateľov na pozícii robotník.

Tabuľka č. 7.: Oblasť vzdelávania

Vzdelávanie	MŠ v obci	ZŠ v obci	Špeciálna základná škola	Centrum pre deti a rodiny	Súkromná umelecká škola Talentárium
Celkový počet	72	229	121	18	182
Nerómovia	46	156	3	1	83
Rómovia	26	73	118	17	99

Zdroj: vlastné spracovanie, k 31.5.2024

V obci sa nachádza jedna materská škola, ktorá poskytuje celodennú starostlivosť. Materská škola má 14 zamestnancov, z toho sú štyria nepedagogickí pracovníci. Škôlka má tri triedy, ktoré navštevuje spolu 72 detí. Z tohto počtu je 26 detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len SZP). V súčasnosti materská škola zápasí s nedostatkom kapacity, čo spôsobuje obmedzenia v prijímaní nových detí. Tento problém však bude čoskoro vyriešený vďaka nadstavbe materskej školy, ktorá umožní rozšírenie jej kapacity a prijatie väčšieho počtu detí. Stálym problémom je slabá dochádzka detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Tento problém si vyžaduje špeciálnu pozornosť a opatrenia, aby sa zabezpečila pravidelná dochádzka všetkých detí a ich plnohodnotné zapojenie do vzdelávacieho procesu.

Základnú školu navštevujú žiaci bývajúci nielen na Polomke, ale aj žiaci z blízkeho okolia a to hlavne zo Závadky nad Hronom. V školskom roku 2023/2024 školu aktuálne navštevuje 229 žiakov, z toho 73 rómskych. Vyučovacieho procesu detí prebieha v plnoorganizovanej základnej škole, kde vyučuje 24 učiteľov. Za hlavné ciele školy, ako nosné piliere poskytovateľa vzdelania si škola osvojila:

1. Škola stavia svoj program na hodnotách, ktoré majú na zreteli hlavne žiaka, jeho potreby, záujmy, sebarealizáciu a prípravu pre život.
2. Rešpektovať jedinečnosť osobnosti žiaka, motivovať ho k samostatnosti a tvorivosti a podporovať jeho sebadôveru.

V špeciálnej základnej škole, ktorej zriaďovateľom je Krajský školský úrad Banská Bystrica sa kladie dôraz na rozvíjanie širokého spektra schopností a zručností žiakov. Školu navštevujú najmä deti z rómskej komunity a deti so špeciálnymi potrebami. Ku každému žiakovi sa pristupuje individuálne, s cieľom podporiť jeho osobnostný rast. Hlavným zameraním školy je formovanie postojovej a hodnotovej orientácie, ktorá je kľúčová pre vytváranie zodpovedných a empatických jedincov. Vzdelávací proces prebieha v 12 triedach a s piatimi oddeleniami školského klubu detí, kde žiaci môžu tráviť voľný čas pod odborným dohľadom.

Súkromná Základná umelecká škola Talentárium pôsobí nielen na Horehroní, ale na celom strednom Slovensku. V Polomke deti najviac navštevujú hudobný odbor a venujú sa hre na rôzne hudobné nástroje. Ale aj tanečný, výtvarný a literárno–dramatický odbor. Škola sa tiež venuje deťom z rómskej komunity, čím im poskytuje príležitosť rozvíjať svoje talenty a zapojiť sa do umeleckých aktivít.

Tabuľka č.8.: Oblasť bývania

Bývanie	Celkový počet rodinných domov	Celkový počet bytových domov
Celkový počet	1000	8
Nerómovia	957	8
Rómovia	43	0

Zdroj: www.scitanie.sk, *Sčítanie obyvateľov domov a bytov r.2021*

Obyvatelia obce bývajú prevažne v rodinných domoch, ktorých počet je 1000, z toho je 43 rómskych domov. V obci sa nachádza 8 bytoviek (29 bytmi). Rodinné domy sú pripojené na obecný vodovod. V obci je novo vybudované optické pripojenie na internet, čo zlepšilo prístup k moderným technológiám a zvýšilo komfort obyvateľov. Najviac domov v obci je vykurovaných zemným plynom a pevným palivom. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva najmenej domov. Zastavané územie obýva 20 % občanov miestnej rómskej komunity, ktoré predstavuje zhruba 3% obývaného územia celej obce.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť dosiahnuť bežný európsky štandard, vrátane zabezpečenia bývania pre mladé rodiny a obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima. Tým sa obec snaží vytvoriť priaznivé podmienky pre všetky demografické skupiny a podporiť trvalo udržateľný rozvoj komunity.

Bytová výstavba rómskej komunity je rozložená v troch častiach obce ul. Komenkého (Košarky), ul. Osloboditeľov (Stvos) a ul. Hronská (časť Dolinka). V časti Košarky je postavený väčší murovaný dom, kde žije šesť rodín, v časti Stvos sú tri murované domy a v časti Dolinka sa nachádza 27 domov s prideleným súpisným číslom. Osem domov je postavených na obecných pozemkoch. Pri väčšine stavbách je postavených množstvo neidentifikovateľných bytových jednotiek, ktoré nie sú vhodné pre bývanie. V časti Dolinka a v časti Stvos vznikli skládky odpadu, ktoré je potrebné odstrániť a následne, aby príslušné pozemky vo vlastníctve obce boli upravené tak, aby na nich mohli po ich odkúpení občania uskutočniť svojpomocnú výstavbu domov.

SWOT ANALÝZY

1. Fokusová skupina (06.marec 2024)

Na prvom zasadnutí fokusovej skupiny facilitátor prítomných oboznámil s NP RT I., s jeho významom pre celú sídelnú komunitu, s jeho cieľmi a prínosom pre celú obec Polomka. Boli odsúhlasené pravidlá, ktorými sa zasadnutia FS budú riadiť. Jednotlivým členom FS bolo doporučené, aby sa oboznámili s Plánom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Polomka /Programovacie obdobie 2016-2025/, z ktorého je možné čerpať mnoho podnetov pre tvorbu RPO obce Polomka.

Členovia FS navrhli, aby sa stretnutí tejto skupiny zúčastňovala aj pani starostka, s čím všetci členovia jednomyselne súhlasili. Členovia FS boli oboznámení s postupom a jednotlivými krokmi, ktoré vedú k spracovaniu RPO, ako strategickému dokumentu, na základe ktorého bude obec môcť čerpať finančné prostriedky v rámci „Inegrovannej výzvy- Podpora investičných aktivít ako komplexného rozvoja obcí z Atlasu rómskych komunít pre obce z NP RT I.”

2. Fokusová skupina (13.marec 2024)

Prezentovali sa ciele a vízie obce na nasledujúcich šesť rokov, ktoré budú zapracované do strategického dokumentu. Tieto ciele zahŕňajú zlepšenie kvality života

obyvateľov, podporu miestneho podnikania a ochranu životného prostredia.

Vízia obce Polomka 2030, bola spracovaná brainstormingovou metódou jednotlivými členmi FS.

Oblasť - vzdelanie

Dňa 13. marca 2024 sa uskutočnilo stretnutie 2. Fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o oblasti vzdelávania v našej obci. Všetky navrhnuté postrehy boli zapracované do SWOT analýzy. Na stretnutí sa zúčastnili členovia fokusovej skupiny, ktorí identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia vzdelávacieho systému. Na stretnutí sa venovala pozornosť všetkým týmto aspektom. Diskutovalo sa o možnosti na zlepšenie kvality vzdelávania v miestnych školách, podpore mimoškolských aktivít a kultúrnych podujatí, o nedostatku priestorov k tráveniu voľného času detí a mládeže. Identifikovali sa potreby a príležitosti pre rozvoj a modernizáciu vzdelávacieho systému, udržateľnosť žiakov na školách – mentoring a iné. V závere členovia fokusovej skupiny navrhli niekoľko opatrení na zlepšenie aktuálnej situácie a zvýšenie kvality vzdelávania v obci.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ VZDELÁVANIA A PROTIRÓMSKY RASIZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- v obci sú tri školy, MŠ, ZŠ, Špeciálna ZŠ- dobrá dostupnosť škôl- súkromná základná umelecká škola- kvalitné personálne a materiálne zabezpečenie škôl- obecná knižnica- Národný projekt rozvojové tímy I.- Zdravé regióny- Projekt Omama- Folklórny súbor Brezinky aj pre deti- Futbalové a multifunkčné ihrisko- Lyžiarsky vlek s reštauráciou a rozhľadňou	<ul style="list-style-type: none">- dlhodobé neriešenie dochádzky detí do školy- nízka vzdelanostná úroveň Rómov- nízky záujem o dokončenie vzdelania- nízky záujem rodičov o dianie v škole- nerešpektovanie autority pedagógov- nerovnováha práv a povinností- málo miest v MŠ- zlý technický stav budovy ŠZŠ- slabá motivácia Rómov vzdelávať sa- neexistencia komunitného centra- zanedbávanie zdravotnej starostlivosti- slabá vedomostná úroveň rómskych žiakov- chýbajú pedagogický rómsky asistenti v MŠ a ZŠ- doterajšie nevyužívanie projektov EÚ zameraných na rozvoj a motiváciu mládeže- detský lekár vypisuje ospravedlnenky,

	<p>lebo sa mu Rómovia vyhrážali</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájomné vzťahy medzi majoritou a minoritou nie sú bezproblémové - absencia priestorov k tráveniu voľného času (internetová kaviareň, klub mládeže) - nedostatočná hygienická úroveň - nefunkčné kino
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - edukácia rodičov s deťmi - osвета - vybudovanie „Detského centra“ pre deti od 3 do 6 rokov - vybudovanie Komunitného centra - využitie finančných prostriedkov z fondov EÚ - pomoc viacpočetným rodinám pri správaní detí školy - získavanie finančných prostriedkov z rôznych fondov a nadácií 	<ul style="list-style-type: none"> - nepochopenie rodičov /dôležitosť vzdelania - populačný nárast v niektorých rómskych rodinách - nespolupráca rodič – škola - narastajúca generačná chudoba - zhoršujúce sa hygienické návyky - výskyt infekčných chorôb - nevhodné bytové podmienky na prípravu do školy - odchod mladých obyvateľov z regiónu

Zdroj: vlastné spracovanie, r. 2024

3. Fokusová skupina (20. marca 2024):

Oblasť – zamestnanie

Dňa 20.marca 2024 sa v obci konalo 3. fokusové stretnutie, ktorého sa zúčastnili členovia rôznych záujmových skupín. Témou diskusie bola problematika zamestnanosti v našej obci. Výsledkom tejto diskusie bola SWOT analýza, ktorá identifikovala silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v oblasti zamestnanosti. Diskutovalo sa o oblasti zamestnania, pričom sa analyzovali aktuálne pracovné príležitosti v obci, potreby miestneho pracovného trhu a možnosti na prilákanie nových zamestnávateľov. Osobitná pozornosť sa venovala otázkam protirómskeho rasizmu, kde sa diskutovali aktuálne problémy a hľadali sa riešenia na zlepšenie situácie.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ ZAMESTNANIA A PROTIRÓMSKY RASISZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť veľkého zamestnávateľa priamo v KÚ obce (f.myWOOD Polomka Timber s. r. o.) - prítomnosť firmy ŽP a .s. v Podbrezovej - dobrá mobilita obyvateľov obce, 73 % ekon. aktívnych obyvateľov obce dochádza za prácou mimo obce - priemyselný areál v Závadke n/Hronom, cca 150 zamestnancov - možnosť pracovať v okolitých lesoch, práce s motorovou pílou - blízkosť okresného mesta BR - NP RT I. 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka úroveň vzdelania Rómov - slabé pracovné návyky Rómov - málo pracovných príležitostí pre ľudí bez vzdelania / so základným vzdelaním/ - slabá motivácia učiť sa remeslo - veľký počet exekučných konaní jednotlivých občanov - zlý sociálny systém, zle nastavená legislatíva spôsobujúca nízku motiváciu pracovať na TPP - z dôvodu nízkych príjmov sociálne slabých rodín cestovať za prácou - všeobecne nízka priemerná mzda v celom regióne - chýbajúca prax a pracovné skúsenosti - nelegálne zamestnávanie
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využitie poradenských služieb RT v Polomke - využiť nástroje aktívnej politiky trhu práce realizované prostredníctvom ÚPSVaR v Brezne (kurzy, preškolenia) - prostredníctvom RT v Polomke mať aktuálny prehľad o voľných pracovných miestach v okolí a Obec Polomka s.r.o. - možnosť doplniť si stredoškolské vzdelanie - vznik nových prac. miest ako následok realizácie nových investičných akcií v rámci NP RT I. 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka mobilita rómskeho obyvateľstva - prehlbujúca sa generačná chudoba , ktorá spôsobuje zhoršovanie hygieny v rodinách - znovu sa opakujúce zadlžovanie jednotlivcov a rodín, čo pre prípadné zrážky zo mzdy znižuje motiváciu pracovať a zároveň zvyhodňuje pracovať tzv. „ na čierno“ - nízke právne vedomie - pretrvávajúca neochota Rómov vysporiadať si svoje finančné záväzky (využiť inštitút osobného bankrotu) - daňová a odvodová politika

Zdroj: vlastné spracovanie, r. 2024

4. Fokusová skupina (03. apríla 2024):

Oblasť – bývanie a infraštruktúra

Dňa 3. apríla 2024 sa konalo stretnutie 4. Fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o

otázkach bývania a protirómskeho rasizmu, technickej infraštruktúry a životného prostredia v našej obci. Členovia fokusovej skupiny identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v týchto oblastiach. Diskutovali sa aktuálne problémy týkajúce sa dostupnosti a kvality bývania v obci. Analyzovali sa možnosti na zlepšenie bytovej situácie, vrátane výstavby nových bytov, výstavby bytov svojpomocne, výstavby a opravy chodníkov a cestných komunikácií, výstavby verejného vodovodu a rekonštrukcie kanalizácie, ako aj vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom. Identifikovali sa potreby pre sociálne bývanie a možnosti pre získanie finančných prostriedkov na podporu týchto projektov. Tieto informácie boli zhromaždené počas diskusie a budú slúžiť ako základ pre ďalšie kroky a opatrenia na zlepšenie podmienok v obci. Každé z týchto stretnutí prinieslo hodnotné poznatky a návrhy, ktoré sú zapracované do strategického dokumentu obce. Tým sa zabezpečí, že budúce plány a projekty budú reflektovať potreby obyvateľov obce.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ BÝVANIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúca infraštruktúra v obci (voda, kanalizácia, elektrina aj v osade) - čistička odpadových vôd, zberný dvor, kompostáreň - dostatok podzemných vôd -50% obecných pozemkov na ul. Hronská - pozitívne príklady rodín MRK žijúcich štandardne v murovaných domoch -Národný projekt Rozvojové tímy I. v obci - plynifikácia v obci - verejné osvetlenie - vybudované telekomunikačné siete - verejný rozhlas - dostupnosť internetu - kamerový systém 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok stavebných pozemkov v obci - nevyhovujúce bytové podmienky Rómov, veľká koncentrácia obyvateľov na malom priestore / miestna časť Dolinka / - chýbajúce nájomné bývanie - veľké množstvo tzv. čiernych skládok aj na obecných pozemkoch / bránia v ďalšej výstavbe v lokalite Dolinka / - chýbajúce chodníky a zlý stav niektorých ciest / k hasičskej nádrži / - nevysporiadané stavebné pozemky neznámych majiteľov - zlý technický stav rómskych obydľí - nedostatočná kapacita čističky - úzka cesta v časti Dolinka, zle regulovaný potok - mnoho nelegálnych stavieb v rómskej osade - nedostatočné odvodňovacie kanály - nedostatočná strojová a nástrojová vybavenosť obce / zberný dvor / - nevybudované mostíky a v zlom technickom stave / cez potoky / - nedokončený / poruchový vodovod /

	<ul style="list-style-type: none"> - nelegálne využívanie kanalizácie / dažďová voda do splaškovej kanalizácie / - zlé hygienické podmienky v drevených obydlíach a prístavkoch v rómskej osade - nízke právne vedomie občanov v oblastiach stavby a výstavby domov, príbytkov - nedostatočná platobná disciplína prevažne Rómov voči obci
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba nízko nákladových bytov /domov, svojpomocne / - svojpomocná výstavba domov /DOM.ov/ - vysporiadanie obecných pozemkov - Národný projekt RT I. - Integrovaná výzva – Podpora investičných aktivít pre obce NP RT I. - modernizácia a zlepšenie infraštruktúry v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast rómskej populácie - nezáujem rómskych obyvateľov o zlepšenie vlastnej bytovej situácie -zhoršenie zdravia rómskej populácie a verejného zdravia -nedostatok vlastných finančných prostriedkov -neochota riešiť vlastné problémy s bývaním /zaužívaný spôsob života/ -neochota vycestovať za prácou

Zdroj: vlastné spracovanie, r.2024

4. STRATEGICKÁ ČASŤ – VÍZIE, CIELE A PRIORITY

Po analyzovaní územia je na rade tvorba vízií, tzn. popis ideálneho výsledného stavu rozvoja obce. Vízia je najvšeobecnejšia definícia rozvoja obce a je podkladom pre stanovenie špecifických cieľov a následne priorít.

VÍZIE obce Polomka v roku 2030

Polomka- malebná obec s rozvinutými službami, v ktorej sa ľudia vzájomne rešpektujú, žijú pokojný život v bezpečnom prostredí, kde majú prístup ku kvalitnému vzdelaniu, práci, bývaniu a kultúre. Obec, v ktorej vládne spolupatričnosť, poriadok a čistota a v ktorej sú deti vedené k športu a kultúre. Obec podporujúca mladé rodiny a seniorov. Obec je turisticky atraktívna. Odpadové hospodárstvo je funkčné v celej obci a všetci obyvatelia sa na ňom aktívne podieľajú.

Tabuľka č.9.: Vízia obce

Vízia obce Polomka			
Prioritná oblasť	Zamestnanie	Vzdelávanie	Infraštruktúra, bývanie
Hlavné ciele	1.Príchod investorov vytvárajúcich pracovné miesta v obci	2. Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb a kultúrno-spoločenského života v obci	3. Zabezpečiť dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry v obci a modernizácia zariadení
Špecifické ciele	1.1 Záujem samosprávy zapájať sa do vytvárania prac. príležitostí z fondov EÚ	2.1. Zlepšenie podmienok pre prácu Rozvojového tímu I.	3.1.Výstavba verejného vodovodu, rekonštrukcia kanalizácie, výstavba a oprava miestnych komunikácií
	1.2.Asistencia a poradenstvo pred vstupom na trh práce	2.2.Zlepšenie podmienok pre športové a kultúrne vyžitie obyvateľov obce	3.2.Vysporiadanie pozemkov v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

5. PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A PLÁNOVANÉ PROJEKTY

Programová časť RPO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2024-2030.

Opatrenia a plánované projekty

Zabezpečenie participatívneho procesu pri tvorbe a implementácii rozvojového plánu, kde sa zohľadní hlas rómskych občanov. Poskytovanie poradenských a sociálnych služieb na podporu integrácie a sociálneho začleňovania rómskych rodín. Spolupráca s

mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými inštitúciami a inými aktérmi na zdieľanie osvedčených postupov a zdrojov.

Implementácia týchto opatrení by mohla viesť k zlepšeniu životných podmienok a posilneniu sociálneho zahrňovania v obciach, kde žijú Rómovia aj Nerómovia. Je dôležité mať na pamäti, že tento proces bude vyžadovať dlhodobú a trvalú angažovanosť od všetkých zainteresovaných strán.

Tabuľka č.10.: Prioritné oblasti a opatrenia

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO O1	PO O2	PO O3
Prioritná oblasť 1 ZAMESTNANOSŤ	Prioritná oblasť 2 VZDELÁVANIE	Prioritná oblasť 3 BÝVANIE A INFRAŠTRUKTÚRA
Opatrenia 1.1 Poradenské služby (NP RT)	Opatrenie 2.1 Práca s problémovými rodinami	Opatrenie 3.1 Investície do infraštruktúry obce a zvýšenie bezpečnosti
Opatrenia 1.2 Zapojenie samosprávy do projektov AOTP z UPSVR	Opatrenie 2.2 Vybudovanie oddychových zón pre deti a mládež	Opatrenie 3.2 Výstavba zón pre individuálnu bytovú výstavbu
Opatrenia 1.3 Obec Polomka s.r.o.	Opatrenie 2.3 Modernizácia a zvýšenie kapacity MŠ a ZŠ	Opatrenie 3.3 Vysporiadanie pozemkov v obci
Opatrenia 1.4 Projektový manažment	Opatrenie 2.4 Získanie finančných prostriedkov z rôznych fondov, dotácií	Opatrenie 3.4 Čerpanie finančných prostriedkov z projektov a grantov EÚ
Opatrenia 1.5 Vstup investorov pre vytvorenie pracovných miest	Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia priestorov pre prácu Rozvojového tímu I.	Opatrenie 3.5 Dobudovanie a modernizácia odpadového hospodárstva
Opatrenia 1.6 Podpora podnikateľského prostredia	Opatrenie 2.6 Zlepšenie mobility_ pre všetky deti z obce	Opatrenie 3.6 Výstavba verejného vodovodu a modernizácia kanalizácie
Opatrenia 1.7 Podpora tradičných remesiel	Opatrenie 2.7 Zlepšenie kultúrno-spoločenského života v obci	Opatrenie 3.7 Osveta v oblasti separácie a recyklácie odpadu

Zdroj: vlastné spracovanie

Plánované projekty na roky 2024 – 2030

Tabuľka č. 11.: Projekty obce Polomka

A) OBLASŤ VZDELÁVANIA	Zdroj financovania
A.1. Rekonštrukcia a obnova zariadení Kultúrneho domu	EŠ IF
A.2. Výstavba multifunkčného outdoorového fitness ihriska	EŠ IF
A.3. Rekonštrukcia letného amfiteátra /kynologické cvičisko/	EŠ IF
A.4. Rekonštrukcia futbalového štadióna /šatne + tribúna/	EŠ IF
A.5. Dostavba kultúrno-spoločensko-športového centra	EŠ IF
A.6. Obnova zariadení školskej kuchyne / ZŠ /	EŠ IF
A.7. Oprava kultúrnej pamiatky-Chudobinec	EŠ IF
A.8. Výstavba ľadovej plochy /ZŠ/	EŠ IF
A.9. Vybudovanie pumptrackovej dráhy	EŠ IF
A.10. Vybudovanie hygienického centra	EŠ IF
A.11. Nákup dopravného prostriedku na multifunkčné využitie (mikrobus)	EŠ IF
A.12. Výstavba cyklotrasy	EŠ IF
B) OBLASŤ BÝVANIA	
B.1. Výstavba verejného vodovodu v obci a výdajných stojanov na pitnú vodu	EŠ IF/POO
B.2. Vybudovanie a rekonštrukcia kanalizácie v obci	EŠ IF/POO
B.3. Chodníky – výstavba a rekonštrukcia	EŠ IF
B.4. Modernizácia a rozšírenie kamerového systému	EŠ IF
B.5. Výstavba a opravy miestnych komunikácií	EŠ IF/POO

B.6. Rekonštrukcia a dostavba ČOV	EŠ IF
B.7. Úprava verejného priestranstva a rekultivácia obecných pozemkov	EŠ IF
B.8. Zakúpenie komunálnej techniky	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.9. Výstavba skladových priestorov pre obec	EŠ IF
B.10. Svojpomocná výstavba „DOM.ov“	Iné zdroje
B.11. Sanácia skládok nelegálneho odpadu	EŠ IF
B.12. Dobudovanie odpadového hospodárstva- nákup smetných nádob a kontajnerov	EŠ IF
C) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI	
C.1. Miestne občianske a preventívne služby	EŠ IF
C.2. Národný projekt Rozvojové tímy I.	EŠ IF
C.3. Obec Polomka s.r.o.	
C.4. Odkúpenie pozemkov pre vstup investorov	EŠ IF

Zdroj: vlastné pracovanie

6. REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO

POPIS ÚLOH JEDNOTLIVÝCH PARTNEROV PRI REALIZÁCIÍ RPO

Partnermi realizácie jednotlivých aktivít RPO sú subjekty:

- verejnej správy – materská škola, základná a stredná škola, relevantné inštitúcie pre jednotlivé oblasti rozvoja obce (ÚPSVaR, okresný úrad – odbor starostlivosti o ŽP, Spoločný stavebný úrad),
- spolupracujúce firmy a spoločnosti, s ktorými má obec zmluvu (na základe VO alebo priamym zadaním),
- vlastníci hnuťného i nehnuteľného majetku na území obce,

- spolupracujúce záujmové skupiny, občianske združenia, neziskové organizácie (napr. MAS) so sídlom alebo prevádzkou v obci, s činnosťou, ktorú vykonávajú na území obce,
- donori a poskytovatelia grantov, dotácií, darov.

Úlohy uvedených partnerov vychádzajú z príslušnej legislatívy, uzatvorených zmlúv i dohodnutých záväzkov v rámci jednotlivých aktivít RPO.

POPIS POSTUPOV ORGANIZAČNÉHO A INŠTITUCIONÁLNEHO ZABEZPEČENIA REALIZÁCIE

Realizácia Rozvojového plánu obce začína po vypracovaní a schválení tohto dokumentu obecným/ mestským zastupiteľstvom. Realizáciu zabezpečuje samospráva po celú dobu platnosti dokumentu v súčinnosti s ÚSVRK SR a rozvojovým tímom.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. schvaľuje celý dokument Rozvojového plánu obce,
2. každoročne schvaľuje vyhodnotenie plnenia RPO,
3. schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce,
4. schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy,
5. rozhoduje o zmenách a aktualizácii RPO v spolupráci s ÚSVRK SR.
6. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Starosta

Starosta vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. podpisuje uznesenie o schválení (i o aktualizácii) RPO,
2. riadi proces realizácie RPO,
3. vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné),
4. spolupracuje s externými subjektami,

5. zabezpečuje činnosti na úrovni jednotlivých projektov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania,
6. komunikuje s partnermi RPO, ktorými sú na národnej úrovni ÚSVRK SR, krajskej VÚC a miestnej úrovni predovšetkým vzdelávacie inštitúcie, spolky, aktivisti a na regionálnej úrovni relevantné inštitúcie,
7. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné)

Obecný úrad

Obecný úrad vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. zabezpečuje inštitucionálne a administratívne veci týkajúce sa plnenia RPO,
2. okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania RPO.

6.2. Finančný plán

INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN NA CELÚ REALIZÁCIU RPO

Ide o vlastné spracovanie na základe komunikácie s vedením obce.

Tabuľka č. 12.: Finančný plán realizácie RPO

A) OBLASŤ VZDELÁVANIA a PRR	
A1) Podpora rozvoja komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského a kultúrneho života a športu pre obyvateľov obce Polomka. Podpora turizmu.	8 150 000,00 €
A2) Poskytnutie dodatočných podporných služieb pre rómskych študentov, vrátane odborných kurzov a tútorov	25 000,00 €
B) OBLASŤ BÝVANIA a PRR	
B1) Podpora bývania a zabezpečenie kompletnej, kvalitnej technickej a dopravnej infraštruktúry na území obce.	3 260 000,00 €
B2) Zlepšenie stavu životného prostredia v obci	480 000,00 €

C) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI A ZAMESTNATELNOSTI a PRR	
C1) Zabezpečenie pomáhajúcich profesií počas celého obdobia MOaPS,	296 260,00 €
C2) Zabezpečenie pomáhajúcich profesií počas celého obdobia NP RT I.	1 358 448,00 €
C3) Zabezpečenie pomáhajúcich profesií počas celého obdobia. Opatrovateľská služba	177 854,00 €
SPOLU	13 747 562,00 €

7 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

RPO Polomka je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Polomka, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi aktívnymi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia RPO Polomka bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Monitorovanie a hodnotenie súvisí aj s analýzou a riadením rizík a komunikáciou s verejnosťou ako „pravidelný odpočet“ a prezentácia dosiahnutých výsledkov. Monitoring umožňuje RPO vhodne aktualizovať (časovo a vecne), či uplatniť iný prístup a vychádza z Plánu hodnotenia a monitorovania.

Je dôležité uistiť sa, že vybrané aktivity a projekty skutočne prispievajú k riešeniu identifikovaných problémov a dosiahnutiu strategických cieľov.

Monitorovanie sa realizuje priebežne počas celého trvania platnosti RPO na úrovni plnenia jednotlivých aktivít v spolupráci s ÚSVRK sa aktualizuje v spolupráci RT/RK/OGA/CT.

Výstupom monitorovacieho procesu je súhrnná správa za každý uplynulý kalendárny rok stále k 31.05. nasledujúceho roka za predchádzajúci rok, ktorú schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení aktivít, čo môže byť východiskom pre zmenu prípadného negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie nových či pozmenených opatrení.

Hodnotenie sa realizuje na úrovni celého RPO. Výstupy hodnotenia sú súčasťou súhrnnej správy, ktorú vypracováva rozvojový tím obce a predkladá vedeniu obce.

8 ZÁVER

Rozvojový plán obce Polomka je súhrnným a dôležitým dokumentom, ktorý určuje smerovanie a priority rozvoja obce v nasledujúcom období. Po dôkladnom mapovaní obce a analýze zistených skutočností v oblasti vzdelania, zamestnanosti a bývania sa formulovali kľúčové ciele a opatrenia, ktoré si kladú za cieľ skvalitnenie života obyvateľov obce v nasledujúcom období.

Na spracovaní RPO bola nevyhnutná účasť verejnosti, aby požiadavky zahrnuté v tomto dokumente predstavovali, čo najväčší záber potrieb, názorov a pripomienok všetkých obyvateľov obce. Aj preto sa na identifikáciu problémov v obci konali dve komunitné fóra a štyri fokusové skupiny, kde sa po prvom, úvodnom stretnutí postupne rozoberali témy vzdelania, zamestnanosti, bývania a protirómskeho rasizmu. Výsledkom týchto stretnutí bolo vypracovanie SWOT analýz za každú spomínanú oblasť s jej silnými a slabými stránkami, príležitosťami a ohrozeniami. Po dôkladnej analýze súčasného stavu sa prešlo k vytýčeniu najdôležitejších cieľov a priorít v obci vo vyššie spomínaných oblastiach záujmu a k sformulovaniu vízie obce Polomka pre rok 2030. V programovej časti dokumentu, koncepcne a chronologicky nadväzujúcej na strategickú časť, došlo k zostaveniu najdôležitejších opatrení a projektov, ktoré majú za cieľ zabezpečiť realizáciu programu rozvoja obce. Realizačná časť projektu zahŕňa jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie potrebné pre úspešné naplnenie cieľov RPO s podrobným popisom činností jednotlivých zložiek samosprávy obce Polomka. Dôležitou a nevyhnutnou súčasťou RPO je aj finančný plán, ktorý predstavuje investície a výdavky potrebné na podporu a rozvoj sledovaných oblastí.

Je nevyhnutné uviesť, že realizácia RPO bude priebežne monitorovaná a hodnotená

počas celého obdobia trvania jeho platnosti, aby sa tak zaistila a preverila účinnosť jednotlivých opatrení vedúcich k dosiahnutiu vytýčených cieľov.

Veríme, že RPO bude odrazovým mostíkom pre budúci rast a prosperitu obce Polomka a výraznou mierou prispeje k naplneniu cieľov a vízií, zahrnutých v jeho obsahu. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na jeho tvorbe, ako aj na jeho budúcej realizácii v súčinnosti samosprávy obce, ÚSVRK SR a CRT.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AOTP- Aktívne opatrenia trhu práce

CRT- Centrum Rozvojového tímu

ČOV- čistička odpadových vôd

EÚ - Európska únia

EŠIF - Európskych štrukturálnych a investičných fondov

FS- fokusová skupina

MOaPS - Miestna občianska a preventívna služba

MŠVVaŠ - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MRK - Marginalizované rómske komunity

MŠ - Materská škola

MVO - Mimovládne organizácie

MZ - Ministerstvo zdravotníctva

NP RT I – Národný projekt Rozvojový tím I

PUPN 2- Podpora udržiavania pracovných návykov

NP POP3 - Národný projekt Podpora pomáhajúcich profesií 3

NP PVP - Národný projekt podpora vysporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach

s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

PRO/PHRSR - Program rozvoja obce/Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

P SK - Program Slovensko

POO - Plán obnovy a odolnosti SR

SODB - Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

Stratégia 2030 Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

SZP- sociálne znevýhodneného prostredia

RPO – Rozvojový plán obce

ÚPSVaR - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ÚSVRK - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

VO- verejné obstarávanie

ZR - Zdravé regióny

ZŠ - Základná škola

Zoznam použitej literatúry a zdroje

MDVRR (2015): Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 20-2030

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Polomka,
https://www.polomka.sk/modules/file_storage/download.php?file=010f0470%7C411&inline=1

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

SODB 2021 - Sčítanie obyvateľov, domov a bytov k 2021

Stratégia 2030 Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Quo vadis, Romale?" -analyticko-strategický dokument o rómskych komunitách na území PSK

Internetové zdroje:

<https://www.polomka.sk/>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/>

https://www.upsvr.gov.sk/vt.html?page_id=240936

<https://psk.sk/domov/samosprava/vyzvy-granty-a-dotacie/nove-programove-obdobie-2021-2027/phrsr-psk-2021-2030/>

https://www.polomka.sk/modules/file_storage/download.php?file=010f0470%7C411&inline=1

www.scitanie.sk

Príloha č. 1 Akčný plan obce Polomka 2024 - 2030

Prioritná oblasť:	Stanovená potreba, problém, ktorý bol identifikovaný na FS a KF	Stanovenie krátkodobého cieľa	Stanovenie dlhodobého cieľa	Konkrétne aktivity, ktorými cieľ chceme dosiahnuť, aby sa zmenila východisková situácia	Ľudské zdroje NPRT I. ZR/dobrovoľníci/ZŠ/MŠ/podnikatelia/	finančné zdroje €	Priebežne Krátkodobé ciele 2x za mesiac Dlh. ciele 1x za 6 mesiacov hodnotenie
<u>Vzdelávanie a profirómsky rasizmus</u>	Záškoláctvo	Motivovať deti a mládež k návšteve centra RT	Znížiť záškoláctvo o 10% do konca realizácie NP RT I.	Návšteva v rodinnom prostredí u detí, ktoré majú veľa vymeškaných hodín.	SP/RPM	0€	1x týždenne
				Rozvoj praktických zručností. Kolektívna práca a zlepšenie sociálnych vzťahov	RPM/Nenementorka /nene	30 €	1x týždenne
				Rozhovor s rodinami ku záškoláctvu.	RPM/ACRT/RPPP/SP	0 €	4 x mesačne
				Rozhovor s pedagogickými zamestnancami zo školských zariadení a pracovníkom školského úradu	SP/RPM	0€	2 x mesačne
	Nízka vzdelanostná úroveň	Zvýšiť vzdelanostnú úroveň	Zvýšiť počet žiakov, ktorý spĺňajú podmienky na prijatie na SŠ o 10% do konca realizácie NP RT I.	Zabezpečiť zlepšenie dochádzky do školy	RPM/ACRT/nene	0 €	1 x denne
				Pomoc pri výbere povolania t. j. poradenstvo pri výbere SŠ	RPM/RPB/SP/Nene	0 €	1x mesiace

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

ÚRAD VLADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Neukončene stredoškolské vzdelanie	Udržať sa na stredných školách	Ukončiť stredoškolské vzdelanie o 30% do konca realizácie NP RT I.	Motivačným rozhovorom pre lepšie uplatnenie na trhu práce.	RPPP/	0 €	1x za 3 mesiace
			Skupinové aktivity príprava na budúce povolania a remeslá	RPPP/RPM	50 €	1x za 2 mesiace
			Aktivita zameraná na zvýšenie vzdelania formou rozhovoru, besied, prezentácie a živej knižnice v CRT	RPP/RPPP/	50 €	2x do roka
			Spolupracovať so strednými školami, poskytnúť klientom informácie o možnosti doplniť si štúdium formou externej (večernej) formy štúdia	RPPP RP	0 €	2x do roka
Výskyt sociálno-patologických javov	Spolupracovať s rodinou a mládežou	Pravidelné stretnutia s rodinami	Spoločný výlet do prírody- opekača, piknik	CRT	150 €	2x do roka
			Aktivita deň rodiny- stretnutie s kňazom	CRT/Kňaz	30 €	3x do roka
			Športové aktivity (spájanie obyvateľov obce)	CRT/	50 €	2 x do roka
			Aktivita- medzinárodný deň Rómov	CRT/ Rodiny/ Obec /	500€	1x do roka
			Aktivita deň deti	CRT/dobrovoľníctvo/obec	200 €	1 x do roka
			Aktivita deň matiek	Nenementorka/nene	200 €	1 x do roka
			Aktivita- mami klub	SP/RPM Nenementorka /nene	50 €	1x do mesiaca
Parazitárne ochorenia		Realizovať, prevencie	Rozhovor s rodinami, s pedagogickými zamestnancami, pediatriami.	Nenementorka/SP	0€	Priebežne

Národný projekt Rozvojové tímy I, kód ITMS: 401406DNC5

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) v rámci Programu Slovensko 2021-2027

<https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/sk>

		Spolupracovať so zdravými regiónmi, OMAMA, pediatriom a základnou školou.	proti parazitárnym ochoreniam	Aktivity zamerané na starostlivosť o človeka za účasti zdravých regiónov	Nenementorka/ZR/SP	0€	Priebežne
				Aktivita Beauty deň	SP/Nenementorka/Nene/RPP lektor/dobrovoľníci	150 €	Priebežne
				Aktivita deň zdravia (zdravý životný štýl)	RPM/Nene/SP	50 €	2 x ročne
<u>Zamestnanosť a profirómsky rasizmus</u>	Nezamestnanosť	Motivovať dospelých a nezamestnaných, aby navštívili centrum RT.	Znížiť nezamestnanosť v obci	Rozhovor s klientmi v ich rodinnom prostredí za účelom rôznych aktivít na rozvoj ich pracovných zručností	RPPP /SP	0€	2 x v mesiaci
				Spoluprácu s ÚPSVaR a zamestnávateľmi	RPP/RPPP	0€	1 x mesačne
				Oboznámenie klientov o voľných pracovných miestach z ÚPSVaR a personáloch agentúr (tlačenu formou na nástenke v CRT a na úradnej tabuli v obci)	RPPP/SP	0€	Priebežne
				Príprava na pracovný pohovor (ako zvládnuť pohovor) ako správne vytvoriť životopis, žiadosť do zamestnania, motivačný list	RPPP	40 €	Priebežne
				Aktivita - ako zlepšiť svoju finančnú gramotnosť (pevné výdavky)	RPP/RPPP/SP	0 €	3 x ročne
	Nezamestnanosť	Motivovať dospelých	Znížiť nezamestnanosť v obci o 10% do konca realizácie projektu NP RT I.	Aktivita - finančná gramotnosť hravou formou u detí a mládeže, (hra na obchod, finančné pojmy. atď.)	RPPP/dobrovoľníci/SP	30€	Priebežne

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

URAD VLADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

		lých a nezamestnaných, aby navštívili centrum RT		Nadviazanie spolupráce so SŠ pre uplatnenie absolventov SŠ	RPPP/RPM	20 €	Priebežne
Bývanie a profirómsky rasizmus	Zlá platová disciplína vznik nedoplatkov	Nastaviť splátkový kalendár	Zlepšiť platovú disciplínu a znížiť dlhy	Aktivita skrášli svoju obec	RPPP/SP/RPM/RPB	150 €	2 x v roku
				Aktivita triedenie hrou	RPPP/RPM/ZŠ	30 €	4 x ročne
				Aktivita Deň Zeme	CRT/Obec	80 €	1 x ročne
	Nízka uvedomenosť ohľadom separácie a recyklácie odpadu	Motivovať obyvateľov pomocou osvedy a vzdelávacích aktivít	Separovať odpad	Aktivita Deň životného prostredia	CRT	80 €	1 x ročne
				Aktivity zamerané na sperovanie odpadu	CRT	20€	1 x mesačne

Národný projekt Rozvojové tímy I, kód ITMS: 401406DNC5

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) v rámci Programu Slovensko 2021-2027

<https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/sk>

Príloha č.2 Spracovatelia Rozvojového plánu obce Polomka 2024 – 2030

Spracovatelia rozvojového plánu obce Polomka		
p. č.	titul, meno a priezvisko, titul	Úloha, pozícia pri spracovaní dokumentu
1.	Ing. Roman Porhajaš	spracovateľ mapovania, facilitátor
2.	Andrea Brenkusová	spracovateľ mapovania
3.	Janka Piliarová	spracovateľ mapovania
4.	Mgr. Mariana Kováčiková	spracovateľ dokumentu
5.	Mgr. Martina Kubušová	spracovateľ ostatných častí dokumentu
6.	Mgr. Jana Ondrisová	spracovateľ ostatných častí dokumentu
7.	Gabriela Laurincová	spracovateľ ostatných častí dokumentu